

2. Криворучкіна О. В. Класифікація організаційних резервів зростання продуктивності підприємства / О. В. Криворучкіна // Культура народів Причорномор'я: научний журнал. — 2012. — № 242. — С. 39—42.

Є. В. Васильцов,
заступник керівника бізнесу по роботі з торговими підприємствами
ПАТ «ПриватБанк»,
e-mail: evgenij.vasiltsov@privatbank.ua

ПРОДУКТИВНІСТЬ І РЕЗУЛЬТАТИВНІСТЬ: ВЗАЄМОЗВ'ЯЗОК КАТЕГОРІЙ

Васильцов Евгений
Производительность
и результативность:
взаимосвязь категорий

Vasil'tsov Eugene
Productivity and efficiency:
the relationship of categories

Вплив зовнішнього середовища зумовлює динамічність управління продуктивністю підприємства, а відтак у сучасних умовах господарювання стає неефективною є практика управління за принципом звичайного зворотного зв'язку, за якого тільки у слід за змінами у раціональному використанні ресурсів виробляються рішення по врахуванню цих змін. На сьогодні виникає необхідність випереджаючої реакції на майбутні зміни.

З огляду на це, необхідно дослідити взаємозв'язок продуктивності з результативністю діяльності підприємства. Варто відзначити, що на сьогодні відсутні єдині підходи до трактування економічної сутності «результативності діяльності підприємства». У науковій літературі досить часто вживаються у якості синонімів до поняття «результативність» певна сукупність термінів [1]: «*effectiveness*» — дієвість; «*efficiency*» — економічність; «*performance*» — результативність; «*profitability*» — прибутковість (дохідність); «*productivity*» — продуктивність; «*progressiveness*» — прогресивність; «*timeliness*» — своєчасність; «*intensity*» — інтенсивність; «*accordance*» — відповідність; «*ability*» — здатність; «*optimumness*» — оптимальність тощо. Тобто продуктивність деякими авторами ототожнюється з результативністю.

Систематизація наукових поглядів [1—4] дозволяє ідентифікувати економічну сутність результативності як комплексний результат функціонування системи, а також накопичений потенціал подальшого розвитку. Відтак, продуктивність є кількісним вимірником результативності діяльності підприємства.

Д. Синк визначає продуктивність (*productivity*) одним з критеріїв результативності організаційної системи поряд з дієвістю (*effectiveness*); економічністю (*efficiency*); якістю (*quality*); прибутковістю (*profitability*); якістю трудового життя (*quality of work life*); інноваційністю (*innovation*) [5].

З огляду на зазначене, вважаємо ідентифікувати місце продуктивності серед критеріїв результативності, оскільки саме її зростання є головним чинником нарощування обсягів продукції, створює можливості для розширення масштабів виробничо-господарської діяльності, дозволяє оптимізувати змінні і постійні витрати на одиницю продукції і, в кінцевому рахунку, створює передумови для підвищення результативності та конкурентоспроможності бізнес-одиниць.

Визначальним критерієм результативності є прибутковість, досягнення якої передбачає наступну ієрархію:

- підґрунтям забезпечення високих результатів є нарощення інтелектуально-інноваційних критеріїв з урахуванням принципів системності розвитку, перетворення їх у знання та ефективного управління ними;

- реалізація інноваційно-інтелектуального потенціалу суб'єктів господарювання створює передумови для нарощення якісних параметрів продукції та раціонального використання ресурсів (економічність);

- вищезазначені критерії є основою збільшення прибутковості за трьома напрямками: 1) збільшення обсягу реалізованої продукції при незмінному обсязі витрачених ресурсів; 2) зменшення витрат ресурсів при незмінному обсязі реалізованої продукції; 3) забезпечення умов випереджаючого зростання обсягів реалізованої продукції над темпами зростання витрат ресурсів.

Таким чином, ідентифікація місця та ролі продуктивності в системі критеріїв результативності дозволяє відмити її виключне значення у рамках загального управління підприємством.

Література

1. Олексюк О. І. Економіка результативності діяльності підприємства: [монографія] / О. І. Олексюк. — К. : КНЕУ, 2008. — 362 с.
2. Кокинз Г. Управление результативностью: Как преодолеть разрыв между объявленной стратегией и реальными процессами / Г. Кокинз. — М. : Альпина Бизнес Букс, 2007. — 315 с.
3. Эйлон С. Система показателей эффективности производства (прикладной анализ) [пер. с англ.] / С. Эйлон, Б. Голд Б., Ю. Сьюзан. — М. : Экономика, 1980. — 250 с.

4. *Криворучкіна О. В.* Еволюція наукових підходів до трактування економічної сутності продуктивності підприємства / О. В. Криворучкіна // Вчені записки: Наук. зб. — Вип. 14. Частина 2 [Відп. ред. А. Ф. Павленко]. — К.: КНЕУ, 2012. — С. 21—26.

5. *Sink D. S.* Productivi management: Planing, measurement and evalution, control and improvement // D.S. Sink. — New York: Johh Wiley and Sons. — 1988. — P. 8.

Н. М. Гаращенко, к.е.н.,
доцент кафедри стратегії підприємств,
ДВНЗ «Київський національний економічний університет
імені Вадима Гетьмана»,
e-mail: ngarash@spkneu.org

О. С. Коцюба, к.е.н.,
доцент кафедри стратегії підприємств,
ДВНЗ «Київський національний економічний університет
імені Вадима Гетьмана»,
e-mail: Alex.Kosta.54.1@gmail.com

ІНСТРУМЕНТАЛЬНА АДАПТАЦІЯ МОДЕЛІ П'ЯТИ СИЛ ГАЛУЗЕВОЇ КОНКУРЕНЦІЇ М. ПОРТЕРА НА ОСНОВІ ТЕОРІЇ НЕЧІТКИХ МНОЖИН

**Гаращенко Наталя,
Коцюба Алексей**
Інструментальна адаптація
моделі п'яти сил отраслевой
конкуренции М. Портера на основе
теории нечетких множеств

**Harashchenko Nataliia,
Kotsyuba Oleksiy**
Instrumental fuzzy sets based
adaptation of Porter's five
competitive forces model

На сьогодні залишається актуальною проблема розробки інструментальних засобів, які б забезпечували ефективну підтримку підготовки і прийняття стратегічних рішень на підприємстві. Особливості завдань, з якими доводиться стикатися спеціалістам і керівникам підприємств при розробці стратегії, полягають у тому, що багато з них мають слабкоструктурований характер, поєднуючи в собі статистичну й експертну інформацію, формалізовані та якісні описи. Це ускладнює застосування теоретичних конструкцій стратегічного менеджменту.

На наш погляд, використання методичних інструментів стратегічної науки було б ефективнішим при доведенні їх до рівня математичних моделей. Виключні можливості у цьому плані надає апарат лінгвістичної змінної на основі теорії нечітких множин, який дозволяє на математичному рівні строгості безпосередньо оперува-